

TELEGRAFUL ROMÂN.

Are Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se inapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Invățarea limbei maghiare.

Sibiu, 25 Ianuarie n.

Am arătat în numărul trecut, că nu e cu putință să se facă aceea ce dorește guvernul nostru și majoritatea sa parlamentară să se înțeleagă, adică, să învețe popoare întregi o limbă care pentru ele e străină, pentru că micii copilași cum o învață așa o uită, și din umblarea lor la școală nu se aleg în cele din urmă cu nimica. Vom arăta de astădată, că aceea ce dorește guvernul și majoritatea sa parlamentară nici nu e necesar, absolut deloc.

Nu e nici o trebuință, ca poporul român dela sat, — pentru că despre acesta e vorba, nu despre inteligența sa, care învață ungurește și știe ungurește, — să cunoască, pe lângă limba sa maternă, încă și o a doua limbă, pe cea ungurească, pentru că Românul se poate înțelege cu cei din apropierea și împrejurimile sa în limba sa cea românească. Ungurul și Sasul din Ardeal îi știe limba, Șvabul din Banat asemenea, iar funcționarii cu cari vine Românul în atingere sunt *datori* să-i învețe limba, după ce funcționarii sunt puși pentru popor, iar nu poporul a fost creat pentru funcționari.

Domnul ministru al cultelor și instrucțiunii publice, contele *Apponyi*, a folosit și în privința aceasta în vorbirea sa de încheiere la discuția asupra bugetului resortului său o argumentare, care nu ni-se pare deloc corectă și acceptabilă. A spus așa, că învățarea limbei maghiare e necesară, pentru că toți cetățenii să poată lua parte activă la viața statului, și pentru că pentru toți să fie deschis drumul pentru a se ridica la cele mai înalte trepte ale vieții publice.

La viața statului, credem noi, pot să iee parte activă toți cetățenii țării și fără să știe ungurește. Fi-

rește, fiecare în cercul său de competență. Adecă ar putea să iee parte, dacă ar fi lăsați în voia lor. Pe primarul și notarul unei comune românești, d. e. comuna il plătește și comuna il alege. Și totuși, comuna nu poate să aleagă pe cine vrea, în cine are încredere, ci pe cine vrea domnul fibirău, pentru că legea a pus în mâna acestuia dreptul de candidare. Intrebăm, dacă o astfel de comună ar putea să devină maghiară peste noapte, s'ar schimba situația? I-s'ar da voie să iee parte la viața statului așa cum îi dictează convingerea și interesele? Nu; tot așa ar fi ca și acuma. Ar trebui să aleagă la poruncă, cum dispune dl fibirău, nu cum vrea ea.

Alegerile de deputați apoi, cea mai frumoasă și mai însemnată participare a cetățenilor la viața statului, încă se pot face fără cunoașterea limbei maghiare din partea celorce nu o știu, numai *libertate* deplină să li-se dea, ca să aleagă pe cine vreau ei.

Și e slab și celalalt argument folosit, că toți cetățenii trebuie să învețe ungurește, pentru că să li-se deschidă drumul spre funcțiuni înalte. Bine, dar atunci ce vor face ceice țin astăzi în arândă funcțiile publice? Vor fi siliți să meargă la America! Avem noi, Români, destulă inteligență, care știe bine ungurește, și totuși nu poate să ajungă la câte un post, fie și mai de rând, pentru că nu încape de inteligența maghiară. Iar acela, care răvnește și vrea să ajungă la o treaptă mai înaltă și la vază mare în viața publică a statului, își poate ajunge visul și fără să învețe ungurește în școala populară. În privința aceasta avem un exemplu clasic în domnul *Constantin Burdia*, deputat în tabăra guvernului, și consilier de curte. Domnul *Burdia* n'a învățat în școală ungurește. A învățat însă când a fost mare, când a văzut și a înțeles, că limba maghiară îi poate fi de

folos. Tot ca om mare și-a însușit și alte cunoștințe, și a studiat și legile țării, mai ales cele privitoare la administrație, — pe cale autodidactă, — cunoscându-le azi mai bine decât mulți dintre cei cu examene și cu diplome. Ca laudă o spunem aceasta la adresa dlui *Burdia*, pentru că spre a se ridică cineva din nimica la poziția pe care o are astăzi dl *Burdia* în viața publică se cere, pe lângă minte naturală, o voință extraordinară și o energie de fer. Și cine le are e om harnic.

Facă și alții ca domnul *Burdia*. Pună-se singuri pe învățatură, dacă din analfabeți vreau să ajungă domni mari. Dar și de altcum, cine vrea ca să i fie deschisă calea spre funcții înalte, are să studieze, să treacă prin școala medie, în care se învață ungurește, și prin universitate, unde se propune ungurește.

Omul de rând dela sat, și accentuăm de nou, despre acesta e vorba, nu umblă însă după slujbe, n'are deci lipsă de limba ungurească. Are lipsă să știe ceti și scrie în limba sa, și să știe bine socoti, pentru că să nu-l înșele nime la cântar, ori când îi plătește prețul bucatelor și al vitelor vândute.

Acesta e punctul nostru de vedere în chestia înoinților pe cari vrea să le introducă dl ministru *Apponyi* în instrucția publică. De altcum așteptăm proiectul promis de lege, ca apoi să ne spunem mai pe larg cuvântul asupra lui.

Afacerea Polonyi. Consiliul de ministri, întrunit în mai multe rânduri, a aflat, că nu e consult să se provoace tocmai acum criza ministerială, nici chiar parțială. De aceea, nu a dimisionat nici *Polonyi*, nici *Andrássy*, ci întregul guvern rămâne așa cum e format. *Polonyi* va intenta însă proces de presă lui *Lengyel Zoltán*. Prim-ministrul *Wekerle* merge mâine, Sâmbăta, la Viena, pentru a raporta despre toate Maiestății Sale.

Din parlament. De Sâmbăta până Mercuri dieta țării a trecut peste bugetul ministrului de justiție, peste al ministrului de honvezi și peste al ministrului de finanțe. Toate au fost votate. Discuția asupra bugetului a fost deci terminată Mercuri. Dintre deputații naționaliști n'a vorbit nime la aceste părți ale bugetului. Domnul prim-ministru *Wekerle* a prezentat Mercuri proiectul de lege despre *apropriatiune*. Va fi pus în curând la ordinea zilei.

Vorbirea deputatului

Dr. Stefan Petrovici,

rostită în sedința din 12 Ianuarie n. a dietei țării.

(Fine)

Am eu o idee. Majoritatea o aveți și puteți să ajungeți la țintă. Iată, proiectul meu *Bredicianu*, el știe, că odată am avut sfat în reprezentanța comunală a orașului Lugoj asupra chestiunii, ce fel de pod să construim: de lemn, de piatră, ori de fer? Și ne-a venit în minte, că suntem în majoritate. deci să hotărâm să se facă un pod de aur. D'voastră încă sunteți în majoritate. N'aveți decât să declarați, că până mâine toată lumea să știe ungurește și să nu fie permis a se vorbi în altă limbă. Puteți s'o faceți. Aveți majoritatea!

Socot însă, că pe calea aceasta nu se putem feri. În acest chip nu se pot regula chestiile, dacă unul își invoacă patriotismul, pe celalalt îl acuzați de nepatriotism, pe al treilea îl trimiteți în România, pe al patrulea în Rusia. Cu întrepreri de soiul acesta nu ne putem feri. Trebuie să fim de acord și să reconștem, că suntem toți cetățeni egali în această țară, și că fiecare are dreptul, ca și celalalt. (Sgomot.)

În privința învățământului superior am auzit ieri și alaltăieri multe lucruri. Nu cunosc daraverile universităților din patrie, dar dacă numai a zecea parte din câte s'au zis este adevărat, atunci e bucluc. Cu toate că n'am însă dreptul a trage la îndoielă cuvintele d'or deputați, în interesul reputației universității nu-mi vine a crede, că ar fi adevărate fie și numai 10%. Din cele auzite aici se poate, ce e drept, face con-

zut ei că e bine să-mi facă operație. Vezi! Dumnezeu da-le-ar sănătate, că m'au făcut de vază. De atunci povățuesc pe oricine să meargă la doftor, că de-i boală cu leac, doftorul numai decât o vindecă.

De multeori Mama-buna pândea, când es copiii dela școală. Mult îi era drag să-i vază veseli și zglobii. Le da unci, covrigi ori mochine. Într'o zi doi se încăeraseră la bătaie. Cel mai mare îl trântise pe cel mic jos; așa scosese briceagul. În furia lor, n'o văzuseră pe bătrâna. Dânsa se apropiă repede și cu glas blând zise:

— Ce nu puteți împărți voinicilor? Așa scrie la carte, să vă bateți, să vă tăiați? Tătari, Turci își fi oare?

— Dacă mă bate!

— Rău a făcut că te bate. Dar tu făceai și mai rău de-l tăiai cu briceagul. Vă socoteam băeți buni și mă gândeam de moș-Ajun să vă fac câte un colac impletit în patru. Aferim! Rușine! Zău, rușine!

— M'a injurat Mamă-bună, — zise cel mare.

— Numai bețivii și ticăloșii injură. Voi cari învățați la școală, e rușine. Imi vine să mă duc la învățător să-i spua ce isprăvi faceți pe drum.

Iartă-ne, Mamă-bună. Zău, nu mai facem!

— Vă ert; dar numai odată de vă

FOIȘOARĂ.

„Maica-buna“.

Tot satul o cunoaște pe Maica-buna: cu cei bătrâni a copilărit, pe cei tineri îi știe din fașă. Ii zic Maica-buna, fiindcă turtura le-a prins vre-o nevoie, le-a sărit în ajutor cu fapta și cu sfatul. Nu se face o nuntă, să n'o întrebe părinții ce crede de fiacăul cutare care ar vrea să le fie ginere, ori de fata ce vor s'o ia de noră.

— De, maică, bun e și băiatul, bună e și fata; numai sunt amândoi iuți, și două săbii într'o teacă nu se poate. Cel iute cate-și păreche mai domoală, dacă vrea să ție casă.

Maica-buna e cam adusă din șale, că poartă mulți ani în spinare și a muncit din greu. Fața zbârcită i-o întineresc ochii ei buni, cari cată cu drag la fiecare. Pe lângă tâmple de sub ștergarul alb, i-se zărește părul cărunt.

N'a avut copii. Și mult le ducea dorul. La moș-Ajun și la toate zilele mari, băeții satului vin buluc la Maica-buna, că-i milniește cu tot soiul de bunătăți.

Tineretul și copiii, când o întâlnesc, îi sărută mâna, dornici de a fi mângâiați de ea.

Într'o zi, pe după amiază, mergea la o cumătră cu furca în brâu. Așa e obiceiul ei, să nu stea locului; dar nici degeaba.

Când să cârmească hudița, pe aproape de casa Radului, aude țipet de copil. Dă repede să vază ce e. Un dulău, cât ție ursul, sărise la băiatul Ilenei lui Cojnea. Copilul țipă, apărându se cu pălăria, alb la față ca varul. Maica-buna apucă furca din brâu, mai ia niște bulgări de pe jos și cu vai-nevoie alungă cănele.

Luă apoi copilul de mână, îl netezi pe cap, îi așeză pălăria.

— Te-ai speriat, puiule? Nu-i nimic, mânca-l'ar turba! Ce, tremuri? Flăcău ești tu? Hai acasă și bea apă.

— Nu mă duc, Maică-bună, mă tem.

— Asta-i! După ce eră să te rupă cănele, ți-ar mai trebui și bătaie!

— Vezi c'am spart oala. Mă trimesese mama la boș. Când a dat javra la mine, m'am plecat să iau bulgări și-am scăpat-o.

— Nu te bate.

— Nu mă duc, — scâncea mereu băiatul, ștergându-și lacrimile.

— Bată-te norocul, hai că merg eu cu tine. De ne-o bate, să ne bată pe amândoi, zise bătrâna, luând copilul de mână. Ileana spoeă pe afară.

— Noroc bun, Ileano! Ce faci, spoești?

— Să dea Dumnezeu, Mamă-bună.

Dar ce mi- aduci ca pe-un mire? Unde-i oala cu boș? Te-ai luat la harță cu băieții și-ai spart-o? Ha? Stai că-ți dau eu ție. Ce crezi, că Maica-buna o să-ți ție parte dimone?

— Ho, soro! Pară-ți bine că țil' a duc teafăr. Eră să-l rupă cănele lui Radu. Răcnea băiatul ca în gură de șarpe. Țipenie de om nu eră să'l scoată. Cu furca abia am gonit turba.

— L'a hărățit, împelițatul. Nu scapă el de bătaie.

— Ard'o focul de oală! Iți dau eu alta. Destulă spaimă a tras mititelul. Dă-i mai bine puțină apă.

— Dumitale așa ție a zice; dar eu nu mă tăvesc în casă cu blide; pe ce pune mâna, strică și strică.

— Să trăiți voi, să cumpărați, și ei să fie sănătoși să strice. Atâta pagubă să aveți. De afiu ca-i pus mâna pe băiat, nu-ți mai trec pragul.

— Sărută mâna Mamei-bune. De nu eră ea, ce mai pui de bătaie mâncai!

— Rău făceai, copilul bun se bate de cuvânt; pe cel rău, poți să-l bați cu toată pădurea, în zădar. Niculiță e băiat bun.

Maica-buna plecă la o nepoată: eră un copil bolnav și-i stă de ajutor. Așa eră obiceiul ei: unde auzea că e un greu, că-i de păzit un bolnav, numai decât eră acolo. Cu glas blând, cu vorbe mângâietoare alină durerile și da curaj. De vedea că-i o boală mai grea, sfătuia să cheme doctor.

— Vezi, dragul mamei, doftorul știe câte pe lume, că ei caută mii de bolnavi. Eu azi ași fi fost oarbă ca toți orbii de nu mă ducea părintele la spital. Două luni încheiate m'au ținut, până ce au cre-

cluziune asupra spiritului ce domnește la universitate. Deputatul Goldiş încă ne-a cețit un articol de ziar, în care un profesor universitar zice, că cugetarea maghiară are prioritate față cu cugetarea științifică. Nu pot să concordez aceasta cu ceea-ce a zis foarte corect domnul deputat Ballagi în discursul său de ieri. Dl deputat Ballagi a zis, că misiunea profesorului universitar este — abstrăgând dela orice considerațiuni particulare, — a cerceta adevărul.

Este lucru curios însă, că dsa predică apă și bea vin. Ce zicea dl Ballagi vara trecută aici în cameră? Ca să ne combată și să probeze, că noi Românii și Sârbii preste tot nu putem fi nici liberali, nici democrați, a invocat un argument. Presupun, că profesor universitar fiind, s'a deprins să caute și propovăduiască adevărul curat. El a argumentat așa, că această nu pot fi liberali și democrați, de oarece sunt de religia greco-orientală, va să zică sunt de o lege cu Rușii, cari trăiesc sub absolutism. Așa dar el caută pricina absolutismului rusesc în religie, pentruca să ne combată pe noi! Mi-se pare, că acesta este un lucru prea detot învățat, căci un muritor simplu nu-l poate pricepe. Eu cel puțin cu toată vârsta mea înaintată nu-l pricepe, cu atât mai puțin cred că-l vor pricepe tinerii ce ies din gimnaziu. Căci nu presupun, că profesorul deprins cu cercetarea și propovăduirea adevărului științific, va propovădui altceva de pe catedră. Și aici se naște întrebarea, oare n'ar fi oportun, prin extensiunea incompatibilității, a dispensa pe profesorii universitari de a face politică?

În ce privește gimnaziile, aș avea multe de zis, dar las să le spună alții. Un lucru însă totuși trebuie să relev. Noi, Românii, avem 4 gimnazii complete, 1 gimnaziu inferior și 1 școală comercială. Acestea însă n'au fost înființate și nu sunt întreținute de către stat, ci sunt întreținute din fonduri, donațiuni, și nu datează din timpul constituțional, ci din timpul absolutismului ofurisit. Dacă nu ni-ar fi rămas din acel timp, ne-am afla azi în situația, că n'am posedă o singură școală secundară, deși există lege pozitivă, prin care guvernele au fost și sunt obligate a înființa școli cu limba de învățământ românească. Această lege, deși votată înainte cu 40 ani, totuși n'a fost executată nici într'un punct, mai ales unde a fost în favorul nostru. Nu mă refer la această lege pe motiv, că eu aș deriva postulatele noastre naționale din aceea lege, ca dintr'un izvor de drept, ci numai și numai pentru ca să arăt, că legile întrucât sunt în favorul nostru, — nu se execută.

Nu există o singură școală secundară, oare să se fi înființat în virtutea acestei legi cu limba de predare românească. (Mișcare).

Németh Imre: Nici nu va există.

mai prind, să știți că de moș-Ajun n'aveți ce căuta la mine.

Bătrâna era un fel de paznic. Unde nici te așteptai, popăc și ea, dădea cu ochii de dansa.

Era în sat un biet slab de minte. Nu făcea nimănui rău. Oamenii spuneau că l-a apucat prostea din spaimă. Fiind copil de cinci ani, a venit tată so beat și luându-se la ceartă cu nevastă-sa, — mama băiatului. — a apucat toponul s'o taie. Din ziua aceea a rămas prost. A crescut mare, dar la minte a stat pe loc. Unii băieți răi îl zădăreau, îl chieau din urmă și, de se mânia, aruncau și cu petrii în el.

Intr'o zi cum eșiseră băieții dela școală, apucând pălcuri, pălcuri spre casă, numai uit'ce cât colo, Maica-bună și ea în urma lor. Vre-o cinci șase băieți, aruncau cu pietre, tot strigând: „Petrică nebunu a furat tutunu“. Sărmanul se tot fereă apucând pe lângă gard ca un câne ce se vede huiduit.

— Bine, băieți, nu vă e rușine? Alei! Voi în toată mintea să râdeți de un biet nenorocit? le zise Mama-bună pe dela spate.

— Nu-i facem nimic, el a aruncat cu pietrii întâiu.

Mai spuneți și minciuni? Doar nu știu că, săracul, nu face nimănui nici un rău? În loc să vă fie milă de el, să-i dați o bucată de pâine ori mălaiu, că Dumnezeu îl știe de-a mâncat, voi îl huiduiți cu pietri, ca pe un câne turbat? Nu destul că n'are el bietul lumina minței? În carte nu

Dr. Stefan Petrovici: Ați cedat DV. și în alte lucruri, multe ați cerut DV. și n'ați căpătat. Multe nu vreți să acordați, și veți acorda. O să mai vorbim de acestea. Nu vă supărați! Destul, că în ținutul nostru nu există un singur gimnaziu românesc.

Ugron Gábor: Puteți învăța în școlile noastre. Puteți învăța în școlile statului catolic din Ardeal.

Dr. Stefan Petrovici: Constat, că în ținutul Caransebeș, nu există un singur sat maghiar, și cu toate acestea aveți de gând să înființați un gimnaziu cu limba maghiară în Caransebeș. Și aceasta nu numai din banii statului, ci ați apelat și la alte fonduri, ați apelat la fundațiunea, ce formează proprietatea unei comunități bisericești, și a fost administrată de comuna politică, în Caransebeș, unde în tot ținutul grănițeresc nu există un sat maghiar. Și ca toate acestea DV. ziceți că nu vreți să maghiarizați. Atunci la ce vă trebuie acest gimnaziu? (Sgomot). Socot, că e mai bine să nu întrerupeți, căci prin aceasta numai vă angajați spunând, că asta și asta nu o vom face nici odată, și apoi totuși va trebui să faceți.

În privința politicii de naționalități am auzit trei declarațiuni ministeriale. S'a pronunțat ministrul de interne, s'a pronunțat ministrul de justiție și s'a pronunțat ministrul de culte. (Voci: Foarte corect!) Fiecare în numele propriu a amenințat. Dl ministru de interne a zis, că politica sa este: a se arăta cu iubire față cu masele poporului și a urmări cu rigoare inexorabilă pe agitatori. (Aprobări în stânga). Dl ministru de justiție a făcut același lucru în altă formă. Dl ministru de culte s'a exprimat ceva mai diplomatic, zicând că nu va tolera școalele, cari din punct de vedere al patriotismului vor fi neutrale. Așadar și dânsul vrea să maghiarizeze, dar nu cu forța, ci pe calea școlii.

Iuliu Maniu: Vrea să ne maghiarizeze cu propriii noștri bani.

Dr. Stefan Petrovici: Ați aplaudat când ministrul de interne ne-a amenințat. Asta se poate să fie bine, poate să nu fie bine. Eu, din punctul meu de vedere, zic că-i bine. Până acuma n'a fost încă guvern, care — deși de fapt ne perzecută — să fie enunțat, că ne perzecută. Guvernul actual a enunțat, că ne perzecută.

Szmrecsányi Ghörgy: Asta n'a enunțat-o.

Dr. Stefan Petrovici: A zis că va urmări pe agitatori cu rigoare extremă. (Vii aprobări).

Csizmazia Ferencz: Contra statului nu e permis a agita.

Prezidentul: Liniște, domnilor.

Iuliu Maniu: Orice politician agită în favorul principiilor sale.

învățați, că e păcat și rușine să rizi de nevolnici și de neputincioși? În zădar știți voi a ceti, dacă nu vă purtați cuvințios și nu vi-i milă de cei nenorociți.

Zeu, n'am răș, Mamă-bună, începură a se jură băieții.

— Nu vă jurati, că e păcat să minți, dar încă să luați numele lui Dumnezeu în deșert? Am văzut cu ochii. Mai bine gândiți că voi ați mâncat azi, dar el, săracul, n'a luat o 'mbucătură. Na, mă Ghiță, cinci parale, întră coala la prăvălie și adu un sfert de pâine.

— Hei, Petrică, vin la maica! Ai mâncat a-zi?

— Foame lui Petrică, zise nenorocitul, uitându-se cu ochi lăcrămați la bătrâna.

— Ce ți-au făcut băieții?

— Bătut pe Petrică!

— Vedeți? El nu minte. Voi, școlari, spuneți minciuni! Ce-ar zice domnul învățător să-i spun? Ha?

Ghiță veni într'un suflet cu sfertul de pâine. Bătrâna îl dete lui Petrică. Acesta, luă pâinea, se uită la bătrână, pe urmă la băieți. Ochii i-se luminară de bunăta copilariească, rupse o bucată și o dete celui de mai aproape, zicând:

— Na, papă și tu.

— Sărmanul, l'ați bătut cu pietri și el vă dă pâine!...

Băieții au pus nasurile în pământ, plecând rușinați. Sofia Nădejde.

Coriolan Brediceanu: DVoastră acuzați aici cu lipsă de patriotism pe reprezentanții poporului suveran! (Zgomot).

Dr. Stefan Petrovici: Pentru a vă liniști, domnilor, declar, că declarația aceasta din punctul meu de vedere a fost corectă. D'acum înainte o să știe toți cei ce n'au știut până acuma, — și cari nici nu puteau să știe, fiindcă ați retăcut, — o s'o știe acum dintr'un discurs prea lăudat al dlui ministru de interne. Destul că guvernul a enunțat-o pe față, că d'acum înainte o să ne perzecute. (Zgomot) Același lucru l-a spus în altă formă dl ministru de justiție. Întreb acum: Cine este agitator?

Ugron Gábor: Agitator împotriva statului! Împotriva lui Polonyi e permis a agita.

Coriolan Brediceanu: Nu este decât un pretext răutăcios.

Aurel Vlad: Agitatori împotriva statului nu există!

Prezidentul: Rog pe dl deputat Brediceanu să nu țină discursuri paralele. Regulamentul nu permite.

Dr. Stefan Petrovici: Amenințarea se referă la agitatori. Dar cine constată, care este agitatorul?

Iuliu Maniu: Procurorul.

Dr. Stefan Petrovici: Dacă aceasta o constată procurorul, avem judecător care mă va condamna, ministrul de interne însă n'are dreptul a perzecuta pe nimeni. În privința aceasta îmi vine în minte o anecdotă. A fost odată un datornic care avea mulți creditori. Acest datornic a socotit că-și va ajuta așa, că și-a împărțit creditorii în două categorii și a zis: De prima categorie se țin aceia, cărora vreau să le plătesc, dar cari nu mă năpăstuesc, în a doua ceice mă năpăstuesc, dar cărora nu vreau eu să le plătesc. Îndată ce mă năpăstuește cel pe care vreau să-l achit, imediat îl trec din categoria primă în a doua, și nu-i plătesc nici acestuia. În acest chip vrea să-și ajute și dl ministru de interne, împărțind pe cetățenii nemaghiari în două categorii: de cea primă se țin masa cea mare a poporului nemaghiar, pe care o iubesc cât timp nu reclamă, iar de cea de a doua se țin agitatorii, pe cari îi voui perzecută; îndată ce însă vre-unul din masa cea mare reclamă, îl voui trece numai decât în categoria agitatorilor.

Din punctul meu de vedere aprob deci, că dl ministru a accentuat din fotoliul ministerial, că aici nu este o stare de drept, ci o stare, conform căreia cetățenii pot fi împărțiți în categorii și astfel perzecutați.

Dvoastre ziceți, că pe de o parte nu vreți să maghiarizați cu forța, pe de altă parte nu puteți maghiariza. Lucrul esențial nu este însă, dacă puteți sau vreți să maghiarizați, ci dacă vreți să fiți drepti, atunci trebuie să ziceți, că nu există națiune în lume, care să posedă dreptul — privind chestiunea din punct de vedere al îndreptățirii — de a despoia pe altă naționalitate de caracterul ei în beneficiul său. (Mare sgomot). Cât timp Dvoastre nu vă puneți pe bază etică și cât timp nu enunțați, că n'aveți dreptul să maghiarizați pe alții, până atunci nu credem nici unuia nici altuia din cele auzite.

O voce (în dreapta): Dar cu România ce este?

Dr. Stefan Petrovici: Nu vorbiți de România, noi nu suntem cetățenii României. Suntem cetățeni ai Ungariei și aici reclamăm drepturi. De altminteurea bugetul nu-l votez.

O voce (în stânga): Să vă purtați atunci ca cetățeni maghiari!

O voce (pe băncile naționaliștilor): O să luăm lecții dela Dvoastre.

O voce (în stânga): Puteți să luați lecție dela noi. (Sgomot).

Sedința se suspendă pe 10 minute.

Convocare.

Pe baza hotărârii luate în ședința subsemnatei direcțiuni, ținută la data de jos, și în conformitate cu dispozițiunile §-lui 14 din statute, se convoacă prin aceasta

a VII-a adunare generală ordinară

a „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“, pe *Duminică în 3 Februarie n. c.*, la ora 11 din zi, în localitățile „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ (strada Bruckenthal Nr. 17, etaj), cu următoarea

Ordine de zi:

1. Prezentarea raportului general pro 1906.
2. Cenzurarea și aprobarea rațiociniilor pro 1906.
3. Eventuale propuneri independente.
4. Alegerea unui membru în direcțiune.
5. Autenticarea sumarului adunării generale.

Invităm la această adunare pe toți membrii Reuniunii noastre.

Din ședința direcțiunii „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu“, ținută la 23 Ianuarie n. 1907.

Pantaleon Lucuța,
director.

Vic. Tordășianu
secretar.

Dela sate.

Despre petrecerea din Paloș.

— 20 Ianuarie n.

Zi de îndoită sărbătoare a fost ziua de 1/14 Ianuarie 1907 (Anul nou) pentru poporeni comunei Paloș, când învățătorii dela școala acestei comune au aranjat seara o producțiune teatrală-corală, despre care acest ziar a binevoit a lua notă la timpul său.

Seara pe la orele 6 publicul începuse a veni în valuri spre edificiul școlii, pentru a se încredința despre sporul făcut de învățătorii noștri în urma ostenelelor de 6 săptămâni, iar pe la 8 ore seara, sala încăpătoare a edificiului școlii era tixită de public.

Coriștii și coristele — după ridicarea cortinei — îmbrăcați toți în frumosul port românesc, oferiau ochiului o priveliște frumoasă. Au executat cu măiestrie cântarea „Păsărică trecătoare“. Dialogul „Țiganul la țarg“, de Em. Suoia, a fost predat cu dibăcie de junii Pantelimon Stanuț și Moise Cioconea, și astârnit hohote în ascultători.

Punctul al treilea din program l-a format piesa teatrală „Impletește — despletește“, de T. Alexi. Rolul fetei a fost interpretat de Elena Hamsea, al femeii, de Domnica Stefan și al bărbatului de Nicolae Hamsea, cari au dovedit istețime în predarea piesei, la finea căreia au fost răsplățiți cu viforoase aplause. După o mică pauză corul constător din 30 de inși, ficioari și fete, urcă bina și sub dirigența dlui Nicolae Hamsea intonează cântarea „Zis-a badea“ cu mult tact și sentiment.

„Păc-păc“, cântată cu acuratețe a produs voce bună în ascultători. Firul programului nu s'a încheiat cu acestea, căci a urmat predarea piesei teatrale „Harța Rezeșul“. Distribuiriile rolurilor între diletanți a fost foarte nimerită. Cu o îndemânare uimitoare și-a jucat rolul junele Ioan Forsee, moșier, și dl Bartolomeiu Pantelimon, proprietar nou. Cu același succes a jucat juna Rafira Mafteiu în rolul doamnei Tarșița Garofeasca, costumată în haine negre, ca cocoană văduvă, dovedindu-ne în cântarea solo „In fânul de curând de cosit“ că dispune și de o voce mlădioasă de sopran. De asemenea a plăcut publicului Rafira Ardelea — Măriuca și Iacob Babeț — primar.

Notez încă faptul, că bina a fost decorată cu motive românești. Intreaga activitate s'a desfășurat sub ochiul eger al parohului local Emil Ghesja, care nu a cruțat nici timp, nici oboseală, nici bani, pentruca succesul să fie desăvârșit.

Ar urma să pun pe hârtie frasa obicinuită: venitul moral și material. Oaspeți străini nu au venit tocmai așa dupăcum se așteptă. Cassa a numărat t tuși 101

de coroane, din cari subtrăgându-se spesele, a rămas un venit curat de 16 cor., din cari bani se vor procura cărți pentru a se spori biblioteca școlară. Meritul că școala își are bina proprie și bibliotecă școlară destul de respectabilă — este al parohului local Emil Gheaja, isbucind acesta a realiza acestea încă pe timpul când funcționa dânsul ca învățător în acea comună.

A urmat apoi jocul, care s'a început pe la orele 10 și jumătate din noapte cu o horă mare, din tineri și bătrâni. În pauză la orele 12 din noapte am fost intruniți unii, în cerc mai restrâns, la masa doamnei preotese din loc.

Pe când ne apropiam iarăși de sala de joc, dansatorii jucau pe întrecute. Pe la ora 6 dimineața ne-am depărtat pe la vetrele noastre, ducând mintiri plăcute și zicându-ne, că petreceri de felul acesteia pot să fie cât mai dese.

Publicist.

Crăciunul săracilor noștri din Sibiu.

Vineri d. a., înainte de sărbătorile Nașterii Mântuitorului nostru, salele spațioase și bine încălzite ale „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au fost locul de întâlnire a câteva sute de săraci ai noștri. Reuniunea aceasta și indeosebi prezidentul ei, dl Victor Tordășianu, aducându-și aminte de cei lipsiți, acum de câțiva ani încoace bate la ușile și inimile îndurătoare cari deschizându-se, adună bani, îmbrăcăminte, încălziminte, albituri, alimente și poame, toate cu scop de a se împărți între săracii noștri, bărbați și femei scăpați, între învățăceii meseriași și școlari de toate vârstele. Împărțirea darurilor pentru săracii noștri a oferit momente de mângâiere și de veselie, iar pentru împărțitori și dăruitori momente de înduioșare sufletească. Atâtea văduve înconjurate de odraslele lor părginite, atâtea orfani lipsiți de bucuriile ce le au cei cu părinți la sărbătorile împărătești, atâtea învățăceii meseriași din cele mai îndepărtate colțuri ale țării, rar se pot vedea ca la această ocaziune, — la un loc.

Cam 200 săraci miluiți au fost cu câte o îmbrăcăminte, cu câte un roc, cu pantaloni, cu pălării, cu căciule, cu ghete, cu câte o rochiuță, cu cărpe de cap, cu jachete, cu cămășuțe, cu șorțe, cu ciorapi etc. și un mare număr cu stofe de flanel și barchet pentru a-și confecționa hăinuțe și toți cu câte un pachetaș, cuprinzând câte un cozonac, mere, zaharicale, săpun și altele. Puțini, foarte puțini au rămas cu mâna goală, cu toate că darurile anulului acestuia au fost mai puțin abundante ca în alți ani.

Hăinuțe nouă (roc, vestă și pantaloni) s'au confecționat anume pentru învățăcelul rotar Stefan Sivan, fiu de plugar sărac din Săsciori, având 7 frați, din cari 3 la meserii; pentru învățăcelul pantofar, Nicolae Ciupară, orfan de tată, din Rășinari și având 5 frați, dintre cari 1 în America și 4 în România; pentru învățăcelul cismar, Nicolae Barbu, orfan de mamă din Gurariului cu 4 frați, dintre cari 2 la școală; pentru învățăcelul cismar Vasile Suciuc, fiu de econom din Urisiul-super. (comit. Mur. Turda) cu 7 frați din cari 1 servitor, 2 la școală și 3 minori; pentru învățăcelul pantofar, Dumitru Bolog, originar din Sălcina de sus, orfan de tată și având alți 6 frați minori; pentru școlarul I. Candidinescu, fiul repositului paroh din Șaldorf, având 5 frați toți minori; pentru școlarul Nicolae Talmăcian, fiu de econom din Sibiu cu 5 frați minori, din cari trei la școală; pentru școlarul Ilie Voivod din Șelimer, cu alți 2 frați, al căror tată a părăsit familie, iar mama e în America. Pentru învățăcelul croitor Valeriu Pop, fiu de inv. penz. din Șomcuta-mare, cu încă 2 frați, s'a confecționat un paltonaș de iarnă, iar pentru învățăcelul croitor Filofteiu Ilea, originar din Feldioara-săcuiască, cu alți 6 frați, din cari 2 la școală, o păreche ghete nouă.

Împărțirea s'a făcut dela ora 2—7 d. a. prin prezidentul Tordășianu, asistat de soția sa, dna Eugenia Tordășianu și de un mare număr de membri ai Reuniunii.

Prezidentul nostru a pus la inima săracilor miluiți să ridice cuvinte de mulțăminte către a tot puternicul Dzeu pentru darul său, revărsat asupra binefăcătorilor lor, din care părtași s'au făcut și ei și să fie cu credință în Dzeu, ocărmitorul a toate, și cu mulțăminte și recunoștință către Reuniunea sodalilor, care nici când nu-și uită a aduna pentru săraci și ai milui.

Bucureștenii la Viena.

Joi, săptămâna trecută, la orele 7 sara, a sosit la Viena delegațiunea conziliului comunal din București, venită la Viena pentru ca să întoarcă vizita primarului Dr. Luiger.

Lume multă a așteptat la gară. Primarul Dr. Luiger, cu o suită aleasă, mareșalul provincial, principele Lichtenstein, colonia română, studenți români, și o mulțime mare de altă lume vieneză.

Când s'a oprit trenul și membrii delegațiunii s'au dat jos, muzica a intonat imnul regal român, iar mulțimea de pe peron a erupt în strigări zgomotoase de „Trăiască România”, (în limba română).

Primarul Dr. Luiger a strâns mâna cu căldură primarului din București Cantacuzino, a dat mâna cu toți membrii deputațiunii, a făcut prezentările, și apoi au intrat toți în salonul curții, unde primarul Vienei a rostit la adresa oaspeților români un călduros discurs de bună sosire. Al doilea discurs a fost adresat deputațiunii românește, din partea dlui Dr. Popovici, în numele coloniei române din Viena.

Primarul din București, dl Cantacuzino, a răspuns, mulțumind pentru frumoasa primire. În trăsuri și au făcut apoi intrarea în oraș delegații români, aclamați fiind pretutindenea în drumul spre hotelul „Eisabeth”, unde li-se pregăti-se cuartirul.

Sara s'a dat banchet în onoarea oaspeților români.

Vineri dimineața Români au vizitat asilul din Lainz, apoi uzinele comunale ale tramvaielor. Sara a fost banchet în sala festivă dela „Rathaus”, la care au participat 250 persoane. A tostat frumos Dr. Luiger, apoi primarul din București, dl Cantacuzino, care a promis, că mergând acasă, va propune conziliului comunal să numească o stradă de frunte din București „Strada Dr. Carol Luiger”.

A tostat apoi mareșalul Austriei, principele Lichtenstein, și alții. S'au trimis telegrame omagiale Împăratului Francisc Iosif și Regelui Carol, cari au răspuns în termeni frumoși.

Sâmbătă primarul din București a făcut vizite la ministeriul de externe și la autoritățile înalte din Viena. A asistat apoi cu consoții săi la exercițiile făcute de pompieri Vienei, în onoarea oaspeților români, a fost la teatru, etc.

În zilele următoare s'au vizitat diferitele așezăminte și instituțiuni ale Vienei, s'au făcut excursiuni, iar ieri, Joi, delegațiunea Românilor bucureșteni a plecat acasă.

NOUȚĂȚI.

Darul Maiestății Sale. Maiestatea Sa Împăratul și Regele nostru Francisc Iosif I a donat din caseta proprie pentru săracii din Budapesta 15.000 coroane, iar pentru săracii din Gödöllő 600 coroane.

Procesul Românilor din Budapesta, pentru câștigarea părții ce li-se cuvine din averea bisericii greco-catolice, acum în stăpânirea Grecilor, își face cursul său. Zilele trecute a înaintat dl avocat Emil Baboș la tribunalul reg. din Budapesta replica, în care răstoarnă toate sofistiările Grecilor, cuprinse în răspunsul dat la actul de improcuare. E un volum întreg replica aceasta, care are o extindere de 57 pagini tipărite, și e o lucrare din cele mai temeinice, eșită din biroul unui avocat conștientos.

Din Vârșet se vestește, că s'au adunat deja 10.000 coroane pentru biserica gr. ort. română, proiectată a se ridica acolo. Este mare speranță, că și celelalte 20.000 cor., cari mai sunt de lipsă pentru ca ideea să fie realizată, vor fi acoperite în curând. Intr-o conferență ținută acum de curând în Vârșet, sub conducerea noului protopresbiter Traian Oprea, s'a discutat modalitatea realizării planului. S'a decis ținerea unei conferențe mai mari, cu invitarea tuturor fruntașilor din protopresbiterat, pentru luarea tuturor măsurilor, ca dorința ferbinte să fie în curând împlinită.

Indreptare. În articolul de fond din numărul trecut, alinea a patra, cuvântul ultim s'a tipărit din greșală „maghiară” în loc de „maternă”. Zicerea are să sune deci astfel: „cred a putea afirma, că și contrarul e admisibil: poate să se facă instrucția primă a copilului și în altă limbă, nu numai în cea maternă.” De altcun cetitorul va fi observat singur greșala.

Proces de presă. În 5 Februarie n. se va pertracta înaintea curții cu jurați din Cluj procesul dlui Vas. E. Moldovan, fost redactor al revistei „Orizontul”, dat în judecată pentru agitație.

Hymen. D-soara Valeria Ghibu fica parohului Simion Ghibu din Pianul român, și domnul Octavian Andrei, absolvent de teologie, din Căstău, fidanțați.

Frig răpăsnic. De câteva zile avem în Sibiu un frig de nesuferit. De altcun pretutindenea pare a fi ger mare, după cum scriu gazetele. În Rusia mor oamenii de frig. Gerul e acolo de 36 grade sub 0. La noi 20—26 grade.

Pentru gimnaziul din Brad. Pentru completarea gimnaziului din Brad au mai subscris oferte următorii locuitori din Brad: Dr. Tiberiu Tisu, medic, 250 cor., Petru Bota, notar în pens., 200 coroane, Petru Bolcu, propriet., Aron Radu, cismar, Toma Oțel, zidar, Ioan Bogdan, propriet., fiecare câte 200 cor., Constantin Costea, crâșnic, Nicolae German și soția, cismar, Florea Urs și soția Lina, băieș, fiecare câte 100 cor. Georgiu Costea, cantor, Georgiu Jula, învățător, Adam Bolcu, plugar, Emil Pop, curelar, Maria Ivan, propr., fiecare câte 50 cor. Avisalon Banciu, cantor, 40 cor. Văd. Eliza Bota, propr., 40 cor. Doamna Fejértoi Gyula, propr., văd. Tecla Popa, propr., Tovie Indrieș, plugar, fiecare câte 20 cor. Ladislau Irodanka, cismar, Vasile Irodanka, timar, George Golcea, timar, Lucreția Feier, soție de timar, George Stefan, plugar, Nicolae Luca, păzitor de spital, Dumitru Giurgiu, măcelar, Ioan Făcău și soția, plugar, fiecare câte 10 cor. În total până acum 65.620 coroane.

„Vatra luminoasă.” Ofertele incurg frumos pentru palatul pe care Maiestatea Sa Regina României vrea să-l clădească pe seama orbilor din regatul român. E vorba, ca la primăvară să se înceapă lucrările.

Găște confiscate. Vre-o 2800 găște — e vorba de găște veritabile — își făceau călătoria în bună dispoziție spre Budapesta, venind din Bulgaria. La Semlin însă poliția le a pofit pe toate să se deie jos din tren și să se retragă în magazinele gării, unde vor fi adăpostite până se vor lua alte măsuri. Poliția din Semlin a aflat anume, că găștele vin din Bulgaria, ce e drept, dar sunt originare din *Săbia*. Și cum între Sărbia și monarhia noastră e conflict vamal, n'au voie să intre în țara noastră. Găștele vor fi protestat, probabil, în limba lor, însă fără succes.

I-a înghețat urechea. Unui băiat din Budapesta, mergând dimineața, pe frigul mare la școală, i-a înghețat pe drum urechea. Când au dat să i-o desghețe cu apă caldă, urechea s'a desprins și a căzut la pământ.

Alegerile în Germania. Astăzi 25 Ianuarie n. se fac în Germania alegerile pentru Reichsrath. Rezultatul lor e așteptat cu mare încordare de întreaga lume politică. Se știe, că Reichsrathul german a fost dizolvat, din motivul, că a refuzat votarea unui credit mai mare cerut pe seama armatei. Întrebarea e acum, că fi-va ales de astădată un Reichsrath care va vota guvernului sumele cerute? Contrarii guvernului cred că au să intre în Reichsrath cu mult mai tari decât în trecut.

Sofia în stare de asediu. În urma demonstrațiilor înscenate de studenți în contra principelui Ferdinand al Bulgariei, în Sofia a fost decretată starea de asediu. Sute de persoane au fost arestate. Studenții cari ating măsura au fost înrolați la miliție, ceilalți au fost exortați acasă.

Episcop milionar. Din Roma se scrie, că după episcopul Adami, decedat de curând, a rămas o avere de mai multe milioane. Întreaga avere a fost testată Papei Pius X. Rudeniile însă vor ataca testamentul.

Incoronarea Șahului. În 21 Ian. n. s'a săvârșit în Teheran încoronarea noului Șah al Persiei, cu obiceiul ceremonial. Toți cei mari s'au adunat în sala tronului, unde la momentul dat a intrat și noul Șah. A urcat tronul aurit și împodobit cu prețioase diamante și smaragde, ocupând loc la poalele tronului moștenitorul de tron. Marele vizir i-a pus apoi în cap coroana și a cetit proclamația, în înțelesul căreia *Mohamed Ali Mirza* e recunoscut în mod solemn de Șah al Persiei, Au

urmat recepțiunile. Incoronarea era plănuțită pe 2 Februarie, dar s'a făcut mai înainte, pentru ca să se evite eventualele încercături politice.

Trei luni pentru o viață de om. Deputatul din dieta ungară, Dr. Hencz Károly, a omorât în duel pe contele Keglevich. Tribunalul l'a judecat la șase luni închisoare, iar tabla regească i-a redus pedeapsa la trei luni.

Alegere de preot. În 7 Ianuarie s'a săvârșit actul alegerii de preot în comuna Muncel, tractul Lupșa. A fost ales cu totalitatea voturilor absolventul de teologie Ioan Handa din Tăuț.

Trei morți într'o zi. Intr'o familie din Bachen (Germania) s'a întâmplat tristul cas, că în aceeași zi au murit trei membri ai familiei. A murit întâiu fiica, în etate de 48 ani, peste o oară a murit mama, în etate de 71 ani, și nu peste mult și tata, în etate de 80 ani. Au fost înmormântați împreună.

Petrecere în Orlat. Reuniunea femeilor ro năne pentru înfrumusețarea bisericii gr. cat din Orlat invită la producțiunea corală-teatrală împreună cu dans ce o va aranja cu concursul corului bisericesc gr. cat. Duminecă, în 27 Ianuarie st. n. 1907 în localul erarial 10/5. (vis-à-vis de școala com.) Prețul intrării: după bunăvoință. Incepul la 1/2 8 ore seara.

Viierei. — cari voesc să planteze via, — să ceară gratis și franco catalogul cu aculuse artistice dela „Pepinaria milenară” din Nagyösz, comitatul Torontál, în limba germană, română maghiară, sau în limba sârbească.

Cărți și reviste.

„Junimea Literară”, anul IV. nr. 1 a apărut cu următorul sumar: O scrisoare, de Sextil Pușcariu. Surorii mele, de G. Rotică. O noapte strășnică, de Em. Grigorovitz. Dragă mamă, de Leandru Tinerete, de H. Petrea-Petrescu. Astăzi vrea, de V. Loichiș. Borza, de S. Fl. Marian. Sonet, de Leandru. Plastica renașterii și Michelangelo, de I. Veslovski. Nemărginirea, de B. Părintele Ion, de Liviu Marian. Noaptea Anului nou, de Filof. Bursiocol, de Elena N. Voronca. Doruri, de V. Huțan. Documente, de Dim. Dan. Jurământul, de Taniu. Seara de iarnă, de Ion Streșină. Notițe bibliografice, de N. r. Redacția și administrația: Suceava (Bucovina), strada Sturza nr. 655.

„Doctorul fără voce.” A apărut Nr. 253 din „Biblioteca pentru toți”: *Doctorul fără voce* de Molière. Această comedie ce se joacă pe scenele celor mai mari teatre din Europa de aproape 300 de ani, face deliciul celor ce o văd și o cetesc. Editorul „Bibliotecii pentru toți” a avut o bună idee de a o publica în această colecțiune de popularizare. O recomandăm cititorilor noștri, căci vor râde și vor petrece citind acest cap de operă al literaturii franceze. Traducerea este făcută cu îngrijire și se poate procura pentru 30 bani de la Librăria editoare, Leon Alcalay, — București.

Clipe trăite, Schițe și romane de A. Nora, o cărtică interesantă, care a apărut în editura „Bibliotecii pentru toți” sub Nrul 256. Pentru prețul de 30 bani și-o poate procura punga cea mai modestă. Se află de vânzare la toate librăriile, iar comăndele mal mari se fac la librăria editoare, Leon Alcalay, București.

Fetițele tinere

au ațese-ori necesitate de un remediu întăritor, ca să poată trece unele pedeci, cari obvin în a lor desvoltare. „Emulsion”-ul lui Scott, care se prepară din oleu de pește foarte fin cu var și națron hypophosphit, s'a arătat și dovedit ca cel mai bun mijloc de însănătoșare și întărire. Acesta se prepară numai din cele mai bune substanțe, cari prin minunata procedură alui Scott devine gustos și ușor de mistuit așa că nu produce nici o înțegrinare în mistuire, din contra regulează digestiunea și produce apetit. În urma acestora „Emulsion”-ul lui Scott se poate folosi cu cea mai mare încredere și are un efect neasămănat mai mare ca oleul simplu de pește.

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimițându-se 75 fileri în mărci postale, și amintind de jurnalul acesta se trimit sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI „Stadapothek” BUDAPEST, IV., Văcezi-utca 34/50. Prețul sticlei originale: cor. 250. Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 1081—1906.

[9] 2—3

Concurs repetit.

Neivinduse concurenți pentru întregirea postului de paroh în parohia vacantă de a III a clasă din Aita mare cu filiile Aita medie, Aita-seacă, Baraolt, Buduș, Chepeș și Micloșoara, în protopresbiteratul Treiscaune, pe baza rezoluțiunii Venerabilului Conzistor arhidiecezan din 12 Decembrie 1906, Nr. 12,120 Bis. se exerie din nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emulamentele împreunate cu acest post sunt cele fasionate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post, posedând perfect limba maghiară, au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al Treiscaunelor în Bereczk, având a se prezenta înainte de alege în vre-o Dnmineeă sau sărbătoare în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta, având a cerceta și filiile.

Brețu (Bereczk) 27 Decembrie 1906.
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Treiscaunelor, în conțelegere cu comitetul parohial.

Constantin Dimian
protopresbiter.

Sz. 429/1907

[13] 1—2

A nagydisznódi járás főszolgabirája.

Pályázati hirdetés.

Szebenvármegye nagydisznódi járáshoz tartozó *Felsősebes* újonnan alakult nagy községben újonnan szervezett *jegyzői állásra* pályázatot nyitok és felhívom pályázni öhajtokat, hogy a minősítettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, erkölcsi magaviseletüket, életkorukat és nyelv ismeretüket feltüntetve okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám legkésőbbben 1907 évi február hó 15-éig nyujtsák be.

Az állás az 1904 évi XI. tcz. ben megállapított fizetéssel és természetbeni lakással, esetleg a helyi viszonyoknak megfelelő lakpénzzel van javadalmazva. A román nyelvnek szóval és írásban bírása feltétlenül szükséges.

Nagydisznód, 1907 évi január hó 19-én.

Schieb Viktor
főszolgabiró.

[10] 2—3

Candidat de avocat.

Subscrisul am lipsă de un **candidat de avocat cu praxă foarte bună**, capabil a conduce cancelaria, lucrând și în cauze mai complicate independent.

De sine înțeles în limba maghiară are să concipieze fluid și să o poseadă deplin și în graiu viu.

Reflectanții își pot ocupa locul pe lângă condițiuni favorabile — imediat.

Dr. Matyas Lázár, avocat.
Sibiu, str. Urezului 11.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează**pe lângă garanție.****Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle****da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.**

aparatură acesta vindecă și folosese contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțituri de ureche, bătăie de inimă, sg. rciuni de inimă, asma, auzul greu, sg. rciuri de stomac, lipsa poftii de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prefuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimité banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deore-ce „Ciasul-Volta atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție fór'e slabă.

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Viță de vie nobilitată.

Ca și în anii trecuți așa și acum

Prima plantațiune de viță nobilitată de pe Târnave

Propr: **Fr. Caspari, Mediaș 44**, (Transilvania) a fost singura în întreaga țară, care a liferat mușterilor săi cele mai sănătoase și mai curate sorte de viță de vie nobilitată. Dar și în viitor numai dela această firmă se pot procura cele mai variate sorte de viță nobilă, pentru **vin de masă, desert etc.**, — prin a căror plantare și producere proprietarul viilor a obținut rezultatele cele mai frumoase.

Catalog ilustrat cu multe scrisori de mulțămire și recunoștință se trimite la cerere gratis și franco. [253] 26—40

Biblioteca

„Reunionei române de agricultură din comit. Sibiu”.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote K	—24
„ 2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
„ 3.	Prășirea pomilor, de D. Comșa	—24
„ 4.	Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
„ 5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1.60
„ 6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
„ 7.	Statutele tovarășiilor agricole	—
„ 8.	Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
„ 9.	Povețe pentru stăpîirea gândacilor de Maiu	—10
„ 10.	Darea pe vinuri și favorurile (fulesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
„ 11.	Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelise mugurii	—10
„ 12.	Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp	—10
„ 13.	Cum să îmblătim orzul de bere	—18

Avis domnilor învățători!

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adecă cele patru anot mpuri și casa țărănească, trase pe pânză **6.60 cor.**, provăzute cu bețișoare sus și jos à **8.60 cor.** Seria completă, trasă pe pânză cu bețișoare **43 cor.**, plus porto 92 fileri.

Premiat cu Medalia de Argint la Expoziția Română 1906. Bucuresti.

Onorat Cler Român gr. or.!

Am onoare a aduce la cunoștință mult onoratului Cler Român gr. ort., că la recercarea mai multor domni preoți, cari doresc din inimă sprijinirea meseriașilor români, mi-am provăzut, subscrisul, depositul meu cu tot felul de

88 PĂLĂRII PREOȚEȘTI 88

pe cari la comandă le trimit orișunde pe lângă prețurile cele mai convenabile și **marfa cea mai fină și bună**. Indeosebi recomand modelul nou de Pălării de mătase (păroase) model „Dr. Cristea” este frumos, elegant și de sigur va satisface gustului fiecărui preot. Prețul cor. 9.40 cutia și porto cor. 1.20. — Mai am Pălării preoțești linse, calitate fină, cor. 7.—, Pălării preoțești de pae, pentru vară cor. 7.—, Vesuri preoțești negri foarte potrivite pentru iarnă în biserică. Prețul cor. 5.—, porto și cutia cor. 1.—.

In speranță că Onor. Cler Român gr. or. va da sprijinul cuvenit unicului pălărier român, semnez:

A. MEȘOTĂ

[312] 3—3

Brașov (Brasso), strada orfanilor Nr. 3.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătoria de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

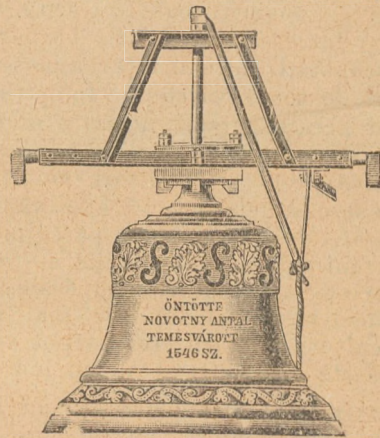
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanția de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de cpreare. Cu deosebi sunt recomandate (119) 6-41

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toace de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Mitropolitul Sava II Brancovici

Studiu istoric

de

Vasilie Mangra

Arhimandrit, vicar episcopesc în Oradea mare.

— Prețul 2 coroane —
plus porto postal 20 fileriSe poate procura dela
LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ
Sibiu — Nagyszeben.**ÎN 6 ZILE**

LA

AMERICA

Transport de persoane

in

Canada și Argentina.

Cereți clarificări.

E de ajuns carte postală.

Răspundem în românește.

Falk et Comp.

Secția românească.

Hamburg

Strada Raboisen Nr. 30.

257 15—26